

Regelgeving voor het schenken van alcohol door paracommerciële instellingen

beleidsnotitie

Onderwerp : Mededinging door paracommerciële rechtspersonen in relatie tot horeca
Bestuurlijk opdrachtgever : Jan Goijaarts, portefeuillehouder Economische Zaken
Ambtelijke uitwerking : Saskia Maltha, beleidsmedewerker Economie
Werkatelier : Ondernemend
Datum : 11 juni 2018

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
Voor wie geldt de regelgeving niet?	4
DOELSTELLING	4
VOORSCHRIFTEN EN BEPERKINGEN	4
Begripsbepalingen	4
Regelgeving	5
Wat mag er wel?	5
Ontheffing bij bijzondere gelegenheden	5
EVALUATIE	6

INLEIDING

De actuele Drank en Horecawet dateert van 1 januari 2015. Sinds 1 januari 2013 ligt de verantwoordelijkheid van toezicht en handhaving op grond van de Drank- en Horecawet bij de gemeenten (de burgemeesters) en sinds 1 januari 2014 is de leeftijdsgrens van 16 verhoogd naar 18, ook een ingrijpende wijziging. Destijds had elke gemeente een jaar de tijd om regelgeving omtrent paracommercie te implementeren. Gemeenten kregen een verplichting om in een verordening of in de APV de regels voor paracommerciële instellingen vast te leggen. Dat betekende dat de voorschriften/beperkingen ten aanzien van het schenken van alcoholische dranken niet meer in de vergunning van paracommerciële instellingen opgenomen werden, maar werden vastgelegd in een verordening of in de APV.

De grondslag voor deze verordening ligt in artikel 4 van de Drank en Horeca Wet (DHW)

Artikel 4

1. Bij gemeentelijke verordening worden ter voorkoming van oneerlijke mededinging regels gesteld waaraan paracommerciële rechtspersonen zich te houden hebben bij de verstrekking van alcoholhoudende drank.

2. Bij zodanige verordening is het de gemeente toegestaan rekening te houden met de aard van de paracommerciële rechtspersoon.

3. De in het eerste lid bedoelde regels hebben in elk geval betrekking op de volgende onderwerpen:

a. de tijden gedurende welke in de betrokken inrichting alcoholhoudende drank mag worden verstrekt;

b. in de inrichting te houden bijeenkomsten van persoonlijke aard, zoals bruiloften en partijen;

c. in de inrichting te houden bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon betrokken zijn.

4. De burgemeester kan met het oog op bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard voor een aaneengesloten periode van ten hoogste twaalf dagen ontheffing verlenen van de bij of krachtens dit artikel gestelde regels.

5. De ontheffing, of een afschrift daarvan, is in de inrichting aanwezig.

Bij paracommerciële rechtspersonen gaat het over rechtspersonen, niet zijnde een NV of een BV, die zich richten op activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard. In de praktijk betreft dit (sport)verenigingen, gemeenschapshuizen, stichtingen en kerkgenootschappen.

Dergelijke rechtspersonen kennen vaak voordelen ten opzichte van reguliere horeca, nl. het mogen werken met vrijwilligers, gereduceerde huurtarieven, overheidssubsidie etc. Door deze voordelen ontstaat een situatie van oneerlijke concurrentie.

Aan een (sport-)vereniging of (kerk-)stichting kan wel een reguliere Drank- en Horecaverunning, dus zonder beperkingen, verleend worden indien er wordt voldaan aan een aantal voorwaarden zoals:

- ingeschreven zijn bij Kamer van Koophandel;
- niet werken met vrijwilligers;
- afdragen van alle sociale premies en belastingen op het volledige loon van werknemers;
- het ondernemen geschiedt voor rekening en risico van de instelling zelf, dus
- geen overheidssubsidie, daarmee bedoeld ook geen huur van gemeentelijke accommodatie tegen gereduceerd huurtarief.

Zowel de commerciële horeca als de paracommerciële horeca vraagt om duidelijke voorwaarden en regels waaraan paracommerciële instellingen zich moeten houden. Ook bij de paracommerciële instellingen zelf is het namelijk vaak onduidelijk wat zij nu wel mogen en wat niet. In de Memorie van Toelichting op de nieuwe DHW (Kamerstukken II 2008/09, nr 3, blz 10) staat:

dat de regering ervan uitgaat dat gemeenten de belangrijke maatschappelijke functie van de verschillende paracommerciële instellingen in acht zullen nemen en geen onnodige beperkingen zullen opleggen daar waar de mededinging niet in het geding is en er geen sprake is van onverantwoorde verstrekking van alcohol, met name aan jongeren. Er worden alleen regels gesteld als er in de lokale situatie inderdaad sprake is van oneerlijke mededinging.

Het achterliggende doel van de regeling over paracommercie is het tegengaan van oneerlijke concurrentie met de reguliere horecaondernemers. Het past ons terughoudend te zijn met het opstellen van aanvullende regels en in eerste instantie alleen de verplichte elementen op te pakken. Dit sluit ook aan op hoe bij de meeste gemeenten in de regio met de regeling wordt omgegaan.

De regelgeving wordt opgenomen in de APV voor Meierijstad.

Voor wie geldt de regelgeving niet?

De regelgeving geldt niet voor commerciële rechtspersonen of voor verenigingen en stichtingen van andere dan recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard. Daarnaast is het mogelijk dat er privaatrechtelijke overeenkomsten zijn waarin gebruik is afgestemd of dat een bijeenkomst vergunningplichtig, ontheffingsplichtig of meldingsplichtig is volgens andere gemeentelijke regelgeving. Bovendien kan er overgangsrecht op basis van het bestemmingsplan van toepassing zijn. Dit houdt in dat eerder verleende vergunningen hun rechtskracht behouden totdat het gebruik van de betreffende instelling wijzigt.

DOELSTELLING

Het doel van de notitie 'Mededinging door paracommerciële rechtspersonen in relatie tot horeca' is:

- paracommercie te definiëren en aan te geven wanneer er nu precies sprake is van paracommercie en van oneerlijke mededinging
- te komen tot regulering van paracommercie door middel van het opstellen en vaststellen van bepalingen die we opnemen in de APV en het aanscherpen van voorschriften en beperkingen ter voorkoming van oneerlijke mededinging
- Aan te geven welke ontheffingsmogelijkheden er zijn

VOORSCHRIFTEN EN BEPERKINGEN

Deze notitie heeft zoals aangegeven het doel de regels ter voorkoming van oneerlijke mededinging aan te scherpen en te verduidelijken. De regels worden als bijzondere bepaling in de APV van Meierijstad opgenomen.

Begripsbepalingen

Aanvullend aan de definities zoals hierboven voor paracommercie en oneerlijke mededinging verstaan we onder:

Horecabedrijf: de activiteit bestaande uit het bedrijfsmatig of anders dan om niet verstrekken van alcoholhoudende drank voor gebruik ter plaatse

Alcoholhoudende drank: drank die bij een temperatuur van 20 graden Celsius voor meer dan een half volumeprocent bestaat uit alcohol

Bijeenkomsten van persoonlijke aard: bijeenkomsten die meestal een feestelijk karakter hebben, terwijl deze bijeenkomsten geen direct verband hebben met de hoofddoelstelling of activiteiten van de organisatie of rechtspersoon.

Regelgeving

Om oneerlijke concurrentie tegen te gaan nemen we in de APV regelgeving op voor het schenken van alcohol door paracommerciële rechtspersonen:

- We maken onderscheid naar aard van de rechtspersoon
 - Sport
 - Overigen (instellingen die sociale interactie faciliteren zoals buurt- en dorpshuizen)
- Schenktijden zijn gekoppeld aan openingstijden zoals opgenomen in de APV
- Paracommerciële instellingen mogen geen alcohol verstrekken tijdens (feestelijke) bijeenkomsten van persoonlijke aard, ook niet voor eigen medewerkers. Activiteiten voor leden zijn onbeperkt toegestaan, hieronder vallen ook de activiteiten van leden van verenigingen die in buurt- en dorpshuizen hun onderkomen hebben
- Een beperkt aantal bijeenkomsten van commerciële aard is toegestaan, nl. 3 dagen (dus niet 3 activiteiten) per jaar met meldingsplicht
- Carnavalsactiviteiten gedurende de carnavalsdagen en direct aan carnaval gelieerde activiteiten en kermis zijn vwb buurt- en dorpshuizen uitgezonderd en worden toegestaan.
- Er is een ontheffingsmogelijkheid voor bijeenkomsten in dorpshuizen waar geen (geschikte) commerciële horeca in de buurt is en voor bijzondere gebeurtenissen.

In het kader van het gemeentelijk alcohol preventiebeleid is de gemeente geen voorstander van het schenken van alcohol tijdens jeugdactiviteiten. We laten dit echter vrij zodat men dit naar eigen inzicht kan invullen en vastleggen via alternatieve (bestuurs)overeenkomsten etc. We benutten de mogelijkheid om instellingen te wijzen op hun verantwoordelijkheden bijv. ten aanzien van verantwoord alcoholgebruik via het horecabeleid en uitgewerkt in een convenant.

Wat mag er wel?

Toegestaan zijn bijeenkomsten waarbij geen alcoholhoudende dranken worden gebruikt. Deze nota en bijbehorende verordening zoals opgenomen in de APV zijn immers gebaseerd op artikel 4 van de nieuwe DHW: ter voorkoming van oneerlijke mededinging worden regels gesteld waaraan paracommerciële rechtspersonen zich te houden hebben bij de verstrekking van alcoholhoudende drank.

Maar op deze bijeenkomsten kan wel andere regelgeving van toepassing zijn. Deze bijeenkomsten zijn alsnog niet toegestaan, wanneer o.a.:

- Deze buiten de (statutaire) doelstelling van de instelling vallen;
- Deze op grond van bestemmingsplanvoorschriften verboden zijn;
- Deze vergunningplichtig, ontheffingsplichtig of meldingsplichtig zijn krachtens andere gemeentelijke
- regelgeving (zoals bijvoorbeeld de APV);
- Deze in strijd zijn met een privaatrechtelijke overeenkomst.

Verder mag de kantine van de instelling geëxploiteerd worden in het kader van de doelstelling van de instelling. Hieronder wordt verstaan het doen beoefenen en bevorderen van de betreffende activiteit (recreatie, sport, sociaal-cultureel, educatief, levensbeschouwelijk of godsdienst), maar ook het stimuleren en organiseren van activiteiten die de ontwikkeling, vorming en recreatie van de mens als doel hebben. Sociale binding van de leden onderling door activiteiten die op zich niet veel met de doelstelling te maken hebben kunnen hier ook toe behoren. Voorwaarde is echter wel dat het voor en door leden is.

Ontheffing bij bijzondere gelegenheden

Op grond van artikel 4, vierde lid, van de DHW heeft de burgemeester de bevoegdheid om voor ten hoogste twaalf aaneengesloten dagen ontheffing te verlenen van de gestelde regels voor schenktijden en voor de verschillende soorten bijeenkomsten. Het gaat om bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard. Uit deze bewoordingen van de wet blijkt wel dat hier zeer terughoudend mee moet worden omgegaan.

Ten aanzien van ontheffingsmogelijkheden geldt:

- ontheffing is mogelijk als er geen alternatieve commerciële locatie beschikbaar binnen de gemeente

- ontheffing is mogelijk als het gaat om een bijeenkomst met een bijzonder karakter van bijvoorbeeld maatschappelijke en/of (sociaal)-culturele aard
- ontheffing is mogelijk wanneer het een bijeenkomst betreft voor een inwoner die veel (heeft) betekend voor een kleinere kern, wanneer in de betreffende geen commerciële horeca gevestigd is

Bij de beoordeling van de aanvraag tot ontheffing speelt overleg door paracommerciële instellingen met overleg met commerciële horeca, een belangrijke rol.

Maar: hoofdregel blijft dat bij bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten gericht op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon betrokken zijn alcoholverstrekking niet is toegestaan.

Naast criteria in de APV wordt ook getoetst of de ontheffing inderdaad verleend kan worden gelet op het bestemmingsplan, de woon- en leefomgeving en de openbare orde en veiligheid.

EVALUATIE

Het beleid zoals verwoord in deze notitie wordt gemonitord en na vijf jaar geëvalueerd met alle betrokkenen. Indien nodig wordt het beleid aangepast.